

POSTANOWIENIE NR 32/2020
KOMISARZA WYBORCZEGO W OLSZTYNIE III

z dnia 23 kwietnia 2020 r.

**w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego
dotyczącego odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji**

Na podstawie art. 24 w związku z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) zwanej dalej „ustawą”,

postanawiam

odrzuć wniosek mieszkańców Miasta Kętrzyn o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III w dniu 26 marca 2020 r. przez Inicjatora Referendum, z powodu stwierdzenia, niedającego się usunąć uchybienia wniosku, polegającego na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia przedmiotowego referendum.

UZASADNIENIE

W dniu 29 stycznia 2020 r. Inicjator Referendum – grupa pięciu obywateli, powiadomił Komisarza Wyborczego w Olsztynie III o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego na wniosek mieszkańców Miasta Kętrzyn w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji. Na Pełnomocnika Inicjatora Referendum został ustanowiony Pan Stanisław Kulas.

Komisarz wyborczy w Olsztynie III w dniu 29 stycznia 2020 r., pismem znak sprawy: DOL-778-2-1/20, wydał potwierdzenie złożenia powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą referendum gminnego, w którym stwierdził, iż powiadomienie spełnia wymogi określone w art. 12 ust. 2 ustawy i zostało prawidłowo podpisane, członkowie Grupy Inicjatywnej spełniają wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy

oraz Pełnomocnik Inicjatora Referendum spełnia warunek określony w art. 12 ust 4 ustawy.

W dniu 26 marca 2020 r. Inicjator Referendum złożył Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III wniosek mieszkańców Miasta Kętrzyn o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji, z informacją, iż nie została zebrana wymagana ilość podpisów osób popierających wniosek, określona w art. 4 pkt 1 ustawy, wskazując przyczyny braku w tym zakresie. Do wniosku dołączono karty w ilości 176 szt. (deklarowano 177 szt.) zawierające podpisy mieszkańców w ilości 1 549 szt. (deklarowano 1 544 szt.), którzy poparli przedmiotową inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego. W dniu 30 marca 2020 r., pismem znak sprawy: DOL-778-2-5/20, Komisarz Wyborczy w Olsztynie III wydał potwierdzenie otrzymania wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie III przystąpił do badania, czy przedłożony wniosek oraz załączone do niego dokumenty spełniają wymogi ustawowe. Pomimo wyjaśnień zawartych we wniosku Inicjatora Referendum, iż przedmiotowy wniosek nie spełnia wymogów ustawowych wynikających z art. 4 pkt 1, tj. brak poparcia co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta Kętrzyn, Komisarz Wyborczy w Olsztynie III przystąpił do weryfikacji podpisów.

W dniach od 7 do 10 kwietnia 2020 r. pracownicy Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie – upoważnieni przez Komisarza Wyborczego w Olsztynie III oraz pod nadzorem Dyrektora Delegatury, dokonali czynności sprawdzających poprzez weryfikację w bazie ewidencyjnej PESEL oraz w Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych (CRID) prawidłowości danych osobowych osób umieszczonych na kartach z podpisami, popierających wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego.

Stosownie do art. 22 ustawy do właściwości Komisarza Wyborczego należy ocena prawidłowości zgłoszonego wniosku o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego. Komisarz Wyborczy w Olsztynie III badając legalność wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji, złożonego w dniu 26 marca 2020 r. stwierdził, co następuje:

1. Inicjator Referendum dotrzymał terminu, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.

2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 3 ustawy, Inicjator Referendum przed złożeniem wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III, zobowiązany był podać na swój koszt, do wiadomości mieszkańców Miasta Kętrzyn przedmiot zamierzonego referendum wraz z uzasadnieniem odwołania, przy czym podanie do wiadomości powinno nastąpić w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Miasta Kętrzyn.

Z przedłożonego wniosku z dnia 26 marca 2020 r. i załączonej dokumentacji, a także uzupełnienia wniosku z dnia 17 kwietnia 2020 r. wynika, iż Pełnomocnik Inicjatora Referendum podał do wiadomości mieszkańców przedmiot zamierzonego referendum wraz z jego uzasadnieniem poprzez: wygłoszenie na sesji Rady Miejskiej w Kętrzynie w dniu 24 lutego 2020 r. - transmitowanej i udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Kętrzyn, zamieszczenie na lokalnej stronie internetowej <http://info-ketrzyn24.pl> oraz w „Gazecie Referendalnej”, a także na portalu społecznościowym Facebook, rozplakatowanie w dniu 27 marca 2020 r. na 12 słupach ogłoszeniowych w Mieście Kętrzyn oraz opublikowanie w dniu 30 marca 2020 r. w Gazecie Olsztyńskiej. Dodatkowo Inicjator Referendum poinformował, iż Burmistrz Miasta Kętrzyna nie udzielił jednoznacznej odpowiedzi, jaki jest zwyczajowo przyjęty sposób podawania informacji do wiadomości mieszkańców Miasta Kętrzyn.

W dniu 30 marca 2020 r. Komisarz Wyborczy w Olsztynie III, pismem znak sprawy: DOL-778-2-6/20, zwrócił się do Burmistrza Miasta Kętrzyn z prośbą o udzielenie informacji, jaki jest zwyczajowo przyjęty sposób podawania informacji do wiadomości mieszkańców na terenie Miasta Kętrzyn, a także o poinformowanie czy Inicjator Referendum zwracał się z zapytaniem w powyższej sprawie. W piśmie z dnia 3 kwietnia 2020 r., które wpłynęło do Komisarza Wyborczego w Olsztynie III w dniu 9 kwietnia 2020 r., Burmistrz Miasta Kętrzyn poinformował, iż zwyczajowo przyjętymi sposobami podawania informacji do wiadomości mieszkańców Miasta Kętrzyn, wskazując na § 76 Statutu Miasta Kętrzyn, przyjętego uchwałą Nr V/50/03 Rady Miejskiej w Kętrzynie z dnia 23 stycznia 2003 r. są obwieszczenia w miejscach publicznych, ogłoszenia w prasie lokalnej oraz ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu i stronie internetowej Urzędu Miasta Kętrzyn. Ponadto poinformowano, iż Pełnomocnik Inicjatora Referendum zwrócił się z zapytaniem ww. sprawie, na dowód przesłane zostały kopie udzielonych odpowiedzi.

Z przekazanej korespondencji przez Burmistrza wynika, iż mimo dwukrotnego wystąpienia Pełnomocnika Inicjatora Referendum, Burmistrz udzielając odpowiedzi, ograniczył się do wskazania ogólnie postanowień Statutu Miasta Kętrzyn. Przepisy Statutu Miasta nie określają jednak sposobu podania do wiadomości mieszkańców informacji innych niż:

-porządku sesji, który może być dodatkowo podany do wiadomości mieszkańców poprzez opublikowanie w lokalnej prasie i telewizji kablowej (§ 18 ust. 3);

-zasad i trybu ogłaszania aktów prawa miejscowego, które w zależności od ich treści, są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jak również w formie obwieszczeń w miejscach publicznych bądź w formie ogłoszenia w prasie lokalnej, ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Kętrzyn (§ 76 ust. 1 i ust. 2);

-przepisów porządkowych, które ogłasza się w formie obwieszczeń, a także w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie lub w środkach masowego przekazu oraz w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego (§ 78 ust. 2).

Wobec braku lokalnych regulacji prawnych wiążąco precyzujących zwyczajowo przyjęty w Mieście Kętrzyn sposób podawania do publicznej wiadomości mieszkańców informacji o przedmiocie zamierzonego referendum, podjęte przez Inicjatora Referendum działania, należy zatem przyjąć za spełniające wymogi ustawowe, wynikające z art. 13 ust. 1 i ust. 3 ustawy.

Należy bowiem podkreślić, iż w świetle poglądów doktryny oraz stanowiska judykatury, upowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji o przedmiocie zamierzonego przez inicjatora referendum nie jest celem samo w sobie, lecz środkiem zmierzającym do tego, by jak największa liczba członków tej społeczności dowiedziała się o zamierzonym referendum i mogła ewentualnie udzielić poparcia.

W ocenie Komisarza Wyborczego w Olsztynie III wątpliwości budzi natomiast skuteczność podania do wiadomości mieszkańców Miasta Kętrzyn przedmiotu zamierzonego referendum wraz z uzasadnieniem, co mogło spowodować, iż nie została zebrana wystarczająca ilość podpisów osób popierających inicjatywę referendalną.

3. Inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego nie poparła podpisami wymagana liczba mieszkańców, ponieważ wniosek nie uzyskał poparcia co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta Kętrzyn, tj. 2 177 prawidłowo złożonych podpisów.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy, referendum przeprowadza się, m.in. na wniosek co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców danej gminy. W świetle art. 12 ust. 5 ustawy należy uwzględnić liczbę mieszkańców uprawnionych do głosowania, objętych rejestrem wyborców w Mieście Kętrzyn na koniec kwartału poprzedzającego złożenie wniosku. Liczba mieszkańców Miasta Kętrzyna uprawnionych do głosowania objętych rejestrem wyborców na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 21 762. W związku z powyższym Inicjator Referendum powinien dla ważności wniosku uzyskać poparcie co najmniej 2 177 uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta Kętrzyn. Do rozpatrywanego wniosku dołączono faktycznie 176 kart z podpisami 1 549 osób, co stanowi niedobór 628 podpisów w chwili składania wniosku. Dodatkowo w wyniku weryfikacji, po sprawdzeniu w bazie ewidencyjnej PESEL oraz w Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych, Komisarz Wyborczy w Olsztynie III uznał 418 podpisów za złożone wadliwie z następujących powodów:

- 1) brak prawa wybierania na terenie miasta Kętrzyn – 76 osób;
- 2) wielokrotne poparcie po uznaniu jednego podpisu jako prawidłowy (duplikat numeru PESEL) – 31 osób;
- 3) wady dotyczące numeru PESEL – 104 osoby, w tym: niepełny, nieczytelny nr PESEL – 93 osoby; nie odnalezienie w rejestrze PESEL – 11 osób;
- 4) data poparcia inna niż dopuszczalna lub brak daty poparcia – 41 osób;
- 5) wadliwie podane nazwisko, imię – 8 osób, w tym: inne nazwisko, imię – 7 osób; nieczytelne lub niepełne nazwisko, imię – 1 osoba;
- 6) wadliwie podany adres – 158 osób, w tym: inny adres – 78 osób; niepełny lub nieczytelny adres – 65 osób; brak adresu – 15 osób.

Procedurze weryfikacji poddano wszystkie złożone podpisy - 1 549, z czego prawidłowo złożono 1 131 podpisów na wymagane 2 177 podpisów, 418 podpisów zostało złożonych w sposób wadliwy, co stanowi niedobór 1 046 podpisów. Nie został zatem spełniony wymóg ustawowy, określony w art. 4 pkt 1 ustawy, a tym samym wniosek nie uzyskał poparcia 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta Kętrzyn. Zbiorcze zestawienie dotyczące weryfikacji wykazu podpisów stanowi załącznik do postanowienia.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy, Inicjator Referendum zbiera podpisy mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego w terminie 60 dni od dnia powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego. W okresie od dnia 14 marca 2020 r., rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 433), na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego. Stan epidemii, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 491), został ogłoszony od dnia 20 marca 2020 r. Powyższe rozporządzenia wprowadzały ograniczenia określonego sposobu przemieszczania się pasażerów w transporcie kolejowym wykonywanym z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast pierwsze ograniczenia, dotyczące przemieszczania się osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jego sposobu, wprowadzono rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 522) i zaczęły obowiązywać od dnia 25 marca 2020 r.

Inicjator Referendum złożył wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w dniu 26 marca 2020 r., a termin na jego złożenie upływał w dniu 30 marca 2020 r. (na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym, termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy). W świetle art. 22 ust. 5 ustawy, gdy uchybienie złożonego wniosku, przed upływem 60 dniowego terminu polega na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających wniosek, Komisarz Wyborczy zwraca Inicjatorowi Referendum wniosek, zawierający uchybienia i wyznacza czternastodniowy termin do ich usunięcia.

W związku z tym, iż Inicjator Referendum, był świadomy złożenia wniosku z niewystarczającą ilością podpisów osób popierających wniosek, wskazując na panującą sytuacją epidemiczną w kraju, Komisarz Wyborczy uznał, że nie jest konieczne stosowanie trybu przewidzianego w art. 22 ust. 3 ustawy i wyznaczanie dodatkowego terminu w celu usunięcia powyższego uchybienia.

W złożonym wniosku z dnia 26 marca 2020 r. Inicjator Referendum wskazał, iż wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii uniemożliwiło zebranie wymaganej ilości podpisów w ustawowym terminie. Inicjator Referendum mimo to wniósł o wydanie postanowienia w sprawie przeprowadzenia przedmiotowego referendum lub „zawieszenie” terminu zbierania podpisów na czas wprowadzonej epidemii. Komisarz Wyborczy działając w oparciu o obowiązujące

przepisy, nie posiada instrumentów, umożliwiających uwzględnienie żądania dotyczącego zawieszenia terminu zbierania podpisów.

W ocenie Komisarza Wyborczego natomiast, mając na uwadze powyższe, Inicjator Referendum, mimo zaistniałej sytuacji, miał możliwość zebrania niezbędnej ilości podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia referendum.

W związku z powyższym, złożony w dniu 26 marca 2020 r. wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Kętrzyn przed upływem kadencji, wymagał odrzucenia z powodu braku wymaganej stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy, liczby prawidłowo złożonych podpisów 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców Miasta Kętrzyn popierających wniosek. Powyższa wada stanowi nieusuwalną wadę powodującą odrzucenie wniosku.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie III nie dysponował w tym przypadku swobodą oceny, jako iż brak spełnienia ustawowego wymagania, o którym mowa wyżej stanowi bezwzględną przesłankę do odrzucenia wniosku.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy na niniejsze postanowienie Inicjatorowi Referendum służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Komisarz Wyborczy
w Olsztynie III

Wioletta Rynkiewicz (-)